

علم و دین

درافق جهان بینی توحیدی

دکتر مهدی گلشنی

سرشناسه : علم و دین در افق جهان‌بینی توحیدی ، گلشنی، مهدی
عنوان و نام پدیدآور : علم و دین در افق جهان‌بینی توحیدی، گلشنی، مهدی
مشخصات نشر : تهران : دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی، انتشارات، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری : ج ۱، جدول
شابک : ۹۷۸-۲۲۲-۶۰۲۹-۲۷-۸

وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : ص.ع. به انگلیسی :

Science & Religion In A Monotheistic Perspective

یادداشت : کتابنامه : ص ۳۷۵

مندرجات : نمایه.

موضوع : تحقیق -- جنبه‌های اخلاقی / Religion and Science / علم و دین -- تاریخ /
Tawhid (Unity of God) / توحید / Religion and Science History

شناسه افزوده : دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی - تاریخ

رده بنده : کره : ۸۳۹۸/۲/۸۶۸۰/۲۴۰ BL

رده بندی دیویی : ۲۹۱/۱۷۰

شماره کتا شناسی : ۵۲۱۵۸۴۷

<https://press.kntu.ac.ir>

ناشر : دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

نام کتاب : علم و دین در افق جهان‌بینی توحیدی

پدیدآورنده : استاد دکتر مهدی گلشنی

سرویراستار و نمایه ساز تخصصی : دکتر سید جنت‌الحق حسینی

گرافیک و صفحه آرایی : محسن مسموعی

طراح جلد : مهدی مقصودی

شمارگان : ۵۰۰ جلد

ISBN: 978-622-6029-27-8

شابک : ۹۷۸-۲۲۲-۶۰۲۹-۲۷-۸

نوبت چاپ : ویراست اول، چاپ اول

تاریخ چاپ : بهار ۱۳۹۸ ش.

قیمت : ۴۰۰۰۰ تومان

چاپ و لیتو : راف. پیدرنگ

ناظر فنی چاپ و صحافی : عباس گرنامی

خیابان میرداماد غربی شماره ۴۷۰ انتشارات دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی تلفن : ۸۸۸۸۱۰۵۲

میدان ونک - خیابان ولی عصر (عج) - بالاتر از چهارراه میرداماد - شماره ۲۲۲ - مرکز پخش و فروش انتشارات

تلفن : ۸۸۷۷۲۲۷۷ - رایانامه : press@kntu.ac.ir - تارنما (فروش برخط) : press.kntu.ac.ir

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست

۶ پیش گفتار از آیت الله العظمی سبحانی

۱۰ مقدمه

۱۶ فصل (۱) رابطه علم و دین در جهان اسلام

۴۸ فصل (۲) علم و دین در اروپای پس از قرون وسطی

۷۰ فصل (۳) ارتباط علم و دین

۹۶ فصل (۴) مسئله عدم خود کفائی علوم تجربی

۱۲۰ فصل (۵) آیا علم و دین به دو فرهنگ تعلق دارند؟

۱۴۰ فصل (۶) کیهان شناسی و خلقت

۱۶۸	استدلال‌ها بر وجود خداوند بر اساس شواهد علمی	فصل (۷)
۲۱۰	معجزه	فصل (۸)
۲۲۴	مسئلهٔ شیوردر جهان	فصل (۹)
۲۳۶	هدفداران جهان	فصل (۱۰)
۲۵۶	معاد	فصل (۱۱)
۲۹۰	ارزش‌ها و مسائل اخلاقی در علم و فناوری	فصل (۱۲)
۳۱۲	چرا علم دینی؟	فصل (۱۳)
۳۴۴	علم آینده چهارچوبی جامع‌تر نیاز دارد	فصل (۱۴)
۳۶۴	نمایهٔ اعلام	

آشنایی با یک اثر ارزشمند در عرصه علم و دین

..... آیا می‌شود انسانی به کسی مهر ورزد در حالی که او را ندیده باشد؟

این موضوع را شخص از پیشوای ششم حضرت صادق علیه السلام سؤال کرد، حضرتش در پاسخ فرمود:
او من هستم که «کلید اسرار» را ندیده‌ام ولی او را دوست دارم.^(۱)
ناگفته پیداست مهر امام باقر علیه السلام که او را ندیده است بی‌ملاک نبوده طبعاً گزارش‌های یقین‌آفرین از
کارها و گفتارهای او به حضرت رسیده و امام باقر علیه السلام به وی علاقمند شده بود.
فارغ از هر نوع «مقایسه اندیشی» نگ ندیده‌ام ولی از مصادیق این ضابطه است زیرا شخصیت
با فضیلتی مانند «استاد دکتر مهدی گلشنی» را از نزدیک ندیده ولی آثار علمی و فکری او در
عرصه‌های علم و دین مایه‌ی ارادت نگارنده شده است.
یکی از نعمت‌های بزرگ که خدای بزرگ درباره ایشان اراده کرده است این‌که: شجره وجود او
بسان یک درخت تناور، پیوسته مثمر ثمر بوده «تَوَاتُرُ أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا»^(۲) و هیچ‌گاه از
نوآوری‌های علمی، و شکافتن افق تازه، باز نایستاده است.
تلاش‌های توان‌فرسا، و در عین حال خستگی‌ناپذیر، ویژه پژوهشگران است که علاقه به تحقیق
یکی از ابعاد روحی آنان را تشکیل می‌دهد و تا جان در تن دارند، از تلاش و حرکت علمی باز
نمی‌مانند.

کتابی که به نام «علم و دین» در اختیار خواننده است از آثار گرانبهای استاد محترم جناب دکتر

گلشنی است، آگاهی کامل از ویژگی‌های آن، در گرو یک دور مطالعه با دقت است اما این مانع از آن نیست که به برخی از خصوصیات کتاب به صورت گذرا اشاره شود.

۱. مؤلف به گفته‌های برجسته عالمان غربی معاصر و متقدم در حوزه‌های گوناگون علوم انسانی و تجربی، استناد، جسته و در تقریر و تثبیت آموزه و عقاید اسلامی از آنها بهره برده است.
۲. استاد محترم با تتبع در کلمات دانشمندان غربی به اختلافات عمیق و نبودن همت نظر میان آنان در حوزه پیش فرض‌های کلان نظری توجه داده، سپس گرایش‌های قوی و نیرومند در میان آنان علیه علم سکولار را طرح می‌سازد.

۳. از بحث‌ها، شیرین و دلپذیر کتاب ارائه آثار مخرب نظریه خودکفایی علوم تجربی و نفی دخالت‌های ارزش‌ها و مبانی اخلاقی در علم و فناوری است.

یکی از سران شور و سبقت (س. پاجوف) در دیدار خود با پاپ تصریح کرد که یکی از علل فروپاشی جماهیر شوروی، و سلب دین از زندگی و نادیده گرفتن ارزش‌های اخلاقی بود.
مؤلف محترم با توجه به اشراف علمی نمود کوشیده است در نقل دیدگاه‌های دانشمندان غربی، از منابع اصلی و دست‌اول بهره ببرد.

۵. و سرانجام، برخورداری اثر از نثر امروزی و مطابق ذوق و سلیقه اقشار دانشگاهی - به ویژه رشته‌های علوم تجربی - را می‌توان از ویژگی‌های این اثر برش برد.

ما در این بیان کوتاه نیم‌رخ از کتاب ترسیم کردیم، ولی ترسیم کامل آن - بهره‌گیری از جمال زیبایی آن در گرو بررسی دقیق کتاب به وسیله خواننده عزیز است. از این جهت بهاء عرض دشوار است. دامن سخن را کوتاه کرده و خامه را به زمین می‌گذاریم، و توفیقات روزافزون معظم له را از خداوند متعال خواهانم.

جعفر سبحانی

مؤسسه امام صادق (ع)

۱۳۹۷/۴/۳